

Verhalen over Oud-Schoten.

Als je een paar oude Schotenaren een middag bij elkaar zet, dan word je als buitenstaander overspoeld met verhalen uit de oude tijd. Hun herinneringen reiken zestig, zeventig, of soms tachtig jaar terug. Wij waren in de kring van Piet (officieel Petrus Adrianus) van Galen (geboren bij de brug in 1904), Bet (Anna Elizabeth) van der Putte en haar man Theo van der Putte (geboren in 1910), Margaretha (zeg maar Greet) Joosten en haar zuster Anna van der Putte, dan Hendrik Mensink (geboren 21-4-1912) en Adrianus van der Wiel, geboren in het “Kostershuissie”, naast het klooster.

't Kostershuissie

Ze wonen allemaal in en rondom de Rijksstraatweg, Vergierdeweg of iets verder, maar ze hebben allemaal één ding gemeen: Dat oude dorp Schoten; dat was hun leven, hun hart en ziel! Vooral aan de hand van oude foto's en prentbriefkaarten komen ze met hun achtergrondverhalen los. Het lijkt wel of ze elke straatsteen nog kennen, elke bocht van de weg. We noteren enkele herinneringen, die u hieronder kunt lezen.

De Rijksstraatweg tegenover de huidige Mariakerk, hier zien we nog de smederij van Joop van Galen

- We kenden elkaar allemaal. Wij noemden elkaar Jan, Piet en Gerrit. Achternamen waren niet nodig. Het was een echt dorp met een hechte dorpsgemeenschap.
- Wij hadden een kapperszaak. De mannen die zich op zaterdag avond lieten knippen en scheren, wachtten op elkaar. Ze wisten, dat ze elkaar bij de kapper zouden ontmoeten. Tuinder Termetz vroeg: “ Is Arie Boer al geweest?” Hij bleef subiet op hem wachten, want hij had mest nodig van Arie. Boer Vink zat er al. Alle boeren uit Schoten kwamen bij ons om zich te laten knippen en ze bleven altijd nog wat napraten om met elkaar nieuwtjes uit te wisselen.

- De mensen hielpen elkaar waar ze konden. Als er in een huis een baby werd geboren, dan ging daar eieren en melk heen. Iedereen wist wat het betekende, om in armoede een kind te krijgen. Er was in die tijd een groot solidariteitsgevoel.

- Het kwam wel voor, dat we aan schaatswedstrijden deelnamen. Wat we wonnen, werd aan werklozen of arme mensen gegeven. Of het nu een zak kolen was, een stuk spek, of een varkenskop. Er was altijd wel een gezin, dat het goed kon gebruiken.

- De oude stoomtram kon soms de brug niet op komen. Iedereen moest er dan uit. Iedereen moest dan mee-douwen, anders kwam de tram niet over de Schoterbrug heen. Het halve dorp liep dan uit!

De stoomtram

- Wij hebben die ouwe van Dijk wat geplaagd, zeg! Hij lag er een beetje uit. In zijn tuin had ie aalbessen. Als ik dan langs zijn tuin liep, maakte ik een gebaar, alsof ik die bessen wilde plukken. Dan kwam ie voor zijn raam staan en werd ie kwaad. We gingen net zo lang door, tot ie naar buiten kwam.

- Met luilak werden zulke mensen het meest geplaagd. We spanden een touwtje voor zijn deur, zodat hij zijn nek zou breken, als hij naar buiten kwam. Wisten wij veel, wat we aanrichtten. Dat plagen hoorde er bij. We hebben de kippen van Van Dijk en die van Ko Stals weggejaagd, door elkaar heen, nadat we ze eerst allemaal hadden losgelaten. Mosten die kerels al hun kippen weer ophalen. Met luilak waren zij het slachtoffer. Kaatje Braspenning hebben we geplaagd en ook Wezel, van het postkantoor.

- En niet te vergeten Braam, de gemeente deurwaarder. Die man was natuurlijk niet geliefd. Deurwaarders waren de vijanden van het volk.

- De enige excentriekeling was de peterolieboer Webel. We riepen: "Poes, poes, ketelkoek!" Ik weet gerust niet, wat het betekent, maar we zongen het hem wel na.

- Er waren veel kinderrijke gezinnen, vaak met 9 of 10 kinderen. Daar heerste volksziekte nr. 1, tuberculose. Die ziekte heeft veel slachtoffers gevegd.

- Het kwam wel voor, dat vaders van grote gezinnen een deel van hun weekloon in het café bij de oude Kooijman door de keel goten.

Rijksstraatweg 1910. Links de zeer oude woning van de Jong (snoepwinkel) daarnaast de turfschuur en het café van Kooijman.

- Mijn zuster is door de tram aangereden. Mijn moeder wilde geen schadevergoeding hebben. Ze zei, dat ze daarmee haar kind niet terug kreeg. Ja, ja, die machinisten hebben wat slachtoffers gemaakt. Het waren krenge, die stoomtrams! Die machinisten konden er eigenlijk weinig aan doen. De tram liep vaak vlak langs de woonhuizen.

- Bij de winkeltjes kon je “poffen”. Er was geen enkele winkelier die er niet aan mee deed. Als je dan 's zaterdags kwam betalen, dan kreeg je een extraatje, een zakje snoep of iets anders.

- Bij Loerakker ging iedereen Nieuwjaar wensen, omdat men wist, dat daar de dubbeltjes klaar lagen. Die Loerakker was rijk. De meeste Schotenaren hadden het niet breed.

- Mijn schoonvader werkte bij een boer, die zo weinig loon betaalde, dat mijn schoonmoeder niet eens een broodje kon kopen. De bakker klaagde er over tegen mijn schoonvader. Toen is hij naar de boer toe gegaan en heeft gezegd, dat hij kon stikken. Hij vond een betrekking, die zo veel opleverde, dat mijn schoonmoeder weer brood kon kopen.

- Mijn vader en moeder hadden een huis gekocht, waarop ze een hypotheek hadden. Als er met guldens en dubbeltjes moest worden afbetaald, dan was er geen geld over voor beleg op brood. Het beleg bestond vaak uit reuzel, met een beetje peper en zout.

- Wij hadden thuis zoveel armoede, dat ik de sinaasappels en de kadetjes uit de schillenkar zocht. Doodziek werden we ervan. Er kwam nooit fruit bij ons op tafel.

- Er waren ook wel mannen met “negotie”. Dat waren kleine handelaartjes die een week lang door het noorden van Haarlem trokken, om veters, garen band en zakdoeken aan te bieden. Mijn Ome Klaas was er één van

- Ik heb nog wel meegemaakt, dat er bedelaars bij boer Teeuwe in het hooi gingen slapen. Hij had er een vergunning voor. Soms waren het er wel zeven of acht, die tegen de avond bij boer Teeuwe aanklopten.

En zo gingen de verhalen voort. Ik denk, dat de mensen van wie ik hierboven de verhalen heb opgetekend, nu nog herinneringen zitten op te halen. Ze vertelden over de windhoos en het pikken van appeltjes en peren in de tuinen van Bredius met Jaap Schuit. Hun verhalen mogen niet worden vergeten.
